

Terugblik naar 2010

(Jaarverslag 2010 Rekenkamercommissie Leek)

Missie:

De Rekenkamercommissie wil door middel van haar werkzaamheden bijdragen aan de kwaliteit van het lokale bestuur in de gemeente Leek, aan de transparantie van het gemeentelijk handelen en aan de versterking van de publieke verantwoording daarover. Dit zal zij doen door de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het door de gemeente gevoerde beleid en bestuur te onderzoeken en de gemeenteraad hierover te rapporteren en te adviseren.

Rekenkamercommissie Leek,
februari 2011

Voorwoord

Voor u ligt het laatste jaarverslag van de Rekenkamercommissie van de gemeente Leek. In dit jaarverslag verantwoorden we de activiteiten die de Rekenkamercommissie in het kader van haar taak in 2010 heeft ondernomen. Het is het laatste jaarverslag van de Rekenkamercommissie omdat de gemeenteraden van de gemeenten Leek, Zuidhorn en Marum hebben besloten tot oprichting van een gezamenlijke Rekenkamercommissie. De Rekenkamercommissie oude stijl zal per 1 maart 2011 definitief ophouden te bestaan. Inmiddels is een wervingsronde gestart voor het aantrekken van nieuwe leden voor de nieuwe commissie die voor de drie genoemde gemeenten zal gaan werken. Omdat er sprake zal zijn van een volledig nieuwe structuur, heeft dit jaarverslag een iets ander karakter dan de voorgaande verslagen, in die zin dat de vooruitblik ontbreekt. Het heeft geen zin een nieuw jaarprogramma te presenteren als de nieuw te vormen gezamenlijke Rekenkamercommissie hieraan niet gebonden is. Wij beperken ons daarom tot enkel een terugblik.

De onderzoeken van de Rekenkamercommissie Gemeente Leek richten zich op het bewerkstelligen van een leereffect en het vergroten van de transparantie van het bestuur. De Rekenkamercommissie wil hieraan bijdragen door onderzoeken te initiëren die gericht zijn op:

- de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid
- de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beheer en de organisatie
- de rechtmatigheid van de uitgaven.

De Rekenkamercommissie Gemeente Leek besteedt tevens aandacht aan de randvoorwaarden voor goed bestuur, zoals integriteit, democratische besluitvorming en publieke verantwoording. De commissie streeft ernaar om twee onderzoeken per kalenderjaar te verrichten.

In 2010 bestond de Rekenkamercommissie Leek uit de volgende leden:

Voorzitter, extern	Edwin de Jong
Extern lid	Robert de Koord
Extern lid	Albert Vlaardingerbroek
Extern reservelid	Annelies Kranenburg

De Rekenkamercommissie werd in 2010 bijgestaan door Wessel Loonstra (griffier), secretaris van de Rekenkamercommissie

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	5
Terugblik 2010	7
- Inleiding	7
- Personele Ontwikkelingen	8
- Verrichtte (onderzoeks)activiteiten	10
- Verantwoording Financiën Rekenkamercommissie	

1 Terugblik 2010

1.1 Inleiding

Dit is het laatste jaarverslag van de Rekenkamercommissie Gemeente Leek. In 2011 wordt de Rekenkamercommissie in zijn huidige vorm opgeheven en volledig vervangen door een nieuwe commissie die voor de gemeenten Leek, Zuidhorn en Marum zal gaan werken. Daarom bestaat dit jaarverslag uitsluitend uit een terugblik en blijft de vooruitblik dit jaar achterwege. De vooruitblik is de verantwoordelijkheid van de nieuw op te richten gezamenlijke Rekenkamercommissie.

Dit jaarverslag is een verslag van de (onderzoeks)activiteiten die in het jaar 2010 verricht zijn. Er wordt aandacht besteed aan de personele ontwikkelingen binnen de Rekenkamercommissie, het verrichte onderzoek en de financiële ontwikkelingen met betrekking tot de Rekenkamercommissie.

Deze verantwoordingsnotitie wordt ter informatie toegezonden aan:

Intern:

- de gemeenteraad
- het college van B&W
- het management van de ambtelijke organisatie van de gemeente Leek
- de accountant

Extern

- rekenkamers waarmee contacten worden onderhouden en andere belangstellenden
- ook zal dit document op de website van de gemeente Leek geplaatst worden

1.2 Personele ontwikkelingen

De Rekenkamercommissie bestond in 2010 grotendeels uit drie externe leden, te weten Edwin de Jong (voorzitter), Albert Vlaardingebroek en Robert de Koord. Daarnaast was er een plaatsvervangend lid, te weten Annelies Kranenburg. In 2010 heeft zich één wijziging in de personele samenstelling van de Rekenkamercommissie voorgedaan. Per 1 november 2010 heeft Robert de Koord, nadat hij zijn termijn van 6 jaar volledig heeft uitgediend, de Rekenkamercommissie verlaten. Gezien het feit dat de Rekenkamercommissie Leek per 1 maart 2011 zal worden opgeheven, is besloten om voor deze korte periode de vrijgekomen vacature niet meer op te vullen.

Bij het beëindigen van de werkzaamheden van de Rekenkamercommissie omstreeks 1 maart 2011, zal aan de voorzitter, het lid en het plaatsvervangend lid ontslag worden verleend. Momenteel loopt de wervingsronde om de gezamenlijke Rekenkamercommissie in te vullen. De personele samenstelling van deze nieuwe commissie is bij het schrijven van dit jaarverslag nog niet bekend.

1.3 Verrichte (onderzoeks)activiteiten

De Rekenkamercommissie vergadert eens per maand op in het gemeentehuis van Leek. De vergaderingen zijn bedoeld om activiteiten af te stemmen, te coördineren en uit te zetten. Daarnaast werden inventariserende werkzaamheden verricht voor de mogelijke onderzoeken en de aanpak.

De Rekenkamercommissie rapporteert aan de gemeenteraad. De raadsfracties in de gemeenteraad worden jaarlijks uitgenodigd om onderzoeksonderwerpen aan te leveren. Van deze mogelijkheid is in het afgelopen jaar geen gebruik gemaakt. Burgers uit de gemeente Leek worden sinds 2009 niet meer benaderd om onderzoeksonderwerpen voor de Rekenkamercommissie aan te dragen.

In 2010 heeft de Rekenkamercommissie de volgende onderzoeksactiviteiten ondernomen.

Onderzoek naar de effectiviteit en de sturing van de ISD Noordenkwartier

Vanaf eind 2008 – begin 2009 heeft de Rekenkamercommissie Leek een onderzoek geïnitieerd samen met de commissies van de gemeenten Marum en Noordenveld naar de effectiviteit en de sturing van de ISD Noordenkwartier. Er is een werkgroep opgericht, bestaande uit de voorzitters van de drie rekenkamercommissies, die het onderzoeksproces hebben begeleid.

Het onderzoek is gegund aan het onderzoeksbureau Jacques Necker. Het realiseren van de door de Rekenkamercommissies beoogde kwaliteit van het onderzoek bleek met dit bureau een moeizaam proces te zijn. Er is uiteindelijk besloten het onderzoek niet meer met het betreffende onderzoeksbureau voort te zetten. De werkgroep heeft het onderzoek zelf verder afgemaakt. Dat was mogelijk omdat in de eerder genoemde bijeenkomst met onderzoekers, ambtenaren en de directeur van de ISD voldoende zekerheid is gekregen over de feitelijke juistheid van de gegevens. Het herschrijven van het onderzoek heeft naar de mening van de Rekenkamercommissie geleid tot een onderzoeksrapport waarin een genuanceerder en realistischer beeld wordt neergezet van de ISD, waarin de conclusies uit de cijfers volgen en waarin de aanbevelingen een meerwaarde hebben.

Door bovengenoemde perikelen heeft het onderzoek echter grote vertraging opgelopen. Presentatie van het onderzoek was op 6 oktober 2011 in de raadscommissie. Het onderzoek is in de gemeenteraadsvergadering van 17 november 2011 besproken en door de raad overgenomen.

Vooronderzoek naar de inrichting en effectiviteit van de bezwaarschriftenprocedure

In het najaar van 2009 heeft de Rekenkamercommissie besloten onderzoek te verrichten naar de uitvoering van de bezwaarschriftenprocedure. Besloten is om dit onderzoek in eigen beheer uit te voeren omdat er binnen de Rekenkamercommissie voldoende expertise op dit onderwerp aanwezig is. Ter voorbereiding van het onderzoek is een aantal gesprekken gevoerd met de secretaris van de bezwaarschriftenprocedure. Tevens zijn jaarverslagen van de bezwaarschriftencommissie, werkvoorschriften (AO's) en cijfermateriaal opgevraagd. Mede als gevolg van de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen heeft de gemeente Leek besloten de samenstelling van de bezwaarschriftencommissie en de bezwaarschriftenprocedure volledig te heroverwegen. In een gesprek met het hoofd van de afdeling Middelen en Bestuursondersteuning en de secretaris van de Bezwaarschriftencommissie op 5 februari 2010, en na het inzien van het conceptraadsvoorstel, werd de herziening van de bezwaarschriftenprocedure in zijn volle omvang duidelijk. Omdat te verwachten was dat de onderzoeksgegevens in ieder geval ten dele niet geëxtrapoleerd konden worden naar de nieuwe bezwaarschriftenprocedure, moest de Rekenkamercommissie tot de conclusie komen dat

het onderzoek bij presentatie in de raad, vermoedelijk in het najaar van 2010, weinig actueel meer zou zijn. Besloten is daarom af te zien van dit onderzoek.

Uit de statistische analyses die de Rekenkamercommissie al op het cijfermateriaal had uitgevoerd, kwamen enkele opvallende zaken naar voren. Omdat de herziening van de bezwaarschriftenprocedure ten tijde van het vooronderzoek nog in volle gang was, heeft de Rekenkamercommissie in het overleg met het presidium op 17 februari 2010 afgesproken een kort, vrijblijvend advies te geven over de inrichting van de bezwaarschriftenprocedure. In dit advies komen zaken aan de orde die in de eerste voorlopige (statistische) analyse zijn opgevalen en die mogelijk tot verbeteringen in het proces kunnen leiden. Dit advies is op 18 februari 2010 aan de burgemeester en de organisatie 'opgeleverd'. Ook is het advies ter informatie aan de raad toegezonden.

Quick scan naar de planning en controlcyclus

Nadat de Rekenkamercommissie heeft besloten af te zien van een volledig onderzoek naar de bezwaarschriftenafhandeling, is in het vroege voorjaar van 2010 een vooronderzoek gestart naar de mogelijkheid om de planning en controlcyclus aan een nader onderzoek te onderwerpen. Aanvankelijk was het de bedoeling om de P&C-cyclus aan een grootschalig onderzoek te onderwerpen. De Rekenkamercommissie dacht aan een opzet volgens een 4^e generatie beleidsevaluatie, waarin minder nadruk zou komen te liggen op feitenvaststelling, maar meer op samen met de betrokken partijen te onderzoeken welke ontwikkelrichting er mogelijk is voor de P&C-cyclus. Uit de organisatie kwamen duidelijke signalen dat er weinig meerwaarde aan een dergelijke aanpak werd toegekend, met name omdat ook in het reguliere verbetertraject dat in gang is gezet door de gemeente, samen met partijen naar verbetering wordt gezocht. Na een gesprek met de gemeentesecretaris over dit onderwerp, heeft de Rekenkamercommissie daarop besloten – mede wegens het rap dichterbij komen van de datum waarop zij zou worden opgeheven – het onderzoek in te steken als een quick scan met een beperkte omvang. Een quick scan is een snelle manier van onderzoek verrichten en is meer toetsend van aard. Deze quick scan resulteert niet in een volledige rapportage, maar in een (korte) rekenkamerbrief aan de raad. De rekenkamercommissie heeft de quick scan in eigen beheer uitgevoerd in het najaar van 2010. Inmiddels is de rekenkamerbrief voor een feitencheck aan de organisatie aangeboden. De rekenkamerbrief met daarin de resultaten van de quick scan is op 17 februari 2011 aangeboden aan de raadscommissie en op 3 maart 2011 in de vergadering van de raadscommissie besproken.

Onderzoek naar het onderwijshuisvestingsbeleid

In het voorjaar van 2010 is de Rekenkamercommissie Leek benaderd door de Rekenkamercommissie van Zuidhorn om mee te doen in een onderzoek naar het onderwijshuisvestingsbeleid in beide gemeenten. Doelstelling van het onderzoek was om na te gaan in hoeverre het onderwijshuisvestingsbeleid in beide gemeenten op een doelmatige wijze werd ingevuld. Er is een werkgroep opgericht bestaande uit leden van beide Rekenkamercommissies. De werkgroep heeft de uitvoering van het onderzoek uitbesteed aan een onderzoeksbureau. Hiervoor is een aanbestedingsprocedure doorlopen waarin offertes van drie bureaus zijn beoordeeld. Het onderzoek is uitbesteed aan het onderzoeksbureau Partners en Pröpper uit Vught. In de loop van de zomer zijn de onderzoekers met het onderzoek aan de slag gegaan en in het najaar van 2010 zijn de eerste conceptrapportages opgeleverd. Na wat bijstellingen in de rapportages, heeft de Rekenkamercommissie de conceptrapportages in haar vergadering van januari 2011 goedgekeurd voor ambtelijk wederhoor. Het ligt in de verwachting dat de rapportage in het vroege voorjaar van 2011 aan de gemeenteraad zal worden aangeboden.

Omdat het onderzoek tijdens het schrijven van deze terugblik nog niet aan de raad is aangeboden, willen wij hier niet op de uitkomsten vooruitlopen.

1.4 Verantwoording Financiën Rekenkamercommissie

In de voorgaande paragrafen is een verantwoording gegeven op de personele ontwikkelingen en de verrichte (onderzoeks) activiteiten. In deze paragraaf wordt aangegeven welke uitgaven de Rekenkamercommissie in 2010 heeft gedaan:

Kostensoort	Begroting 2010	Uitgaven 2010	Uitgaven 2009
Personele middelen <i>Externe leden (vacatievergoeding)</i>	€ 7.500,00	€ 9.019,13	€ 6.543,63
Werkbudget <i>Lidmaatschap NVRR</i> <i>Deelname NVRR Congres</i> <i>Onderzoekskosten (budget voor 2 onderzoeken per jaar)</i> <i>- in 2010 uitgevoerd onderwijshuisvesting</i> <i>- in 2010 uitgevoerd Planning & Controlcyclus</i>	€ 20.000,00	€ 225,00 € 195,00 € 9.337,30 € 3.597,76	€ 220,00 € 249,00 € 7.537,50*
<i>*In 2009 gezamenlijk onderzoek met Marum en Noordenveld naar de ISD - totale kosten € 25.120</i>			
Totaal	€ 27.500,00	€ 22.374,19	€ 14.550,13

Korte toelichting op de bovengenoemde posten:

- De vacatievergoeding is de vergoeding die de voorzitter en de leden van de Rekenkamercommissie ontvangen per vergadering. In het eindbedrag zijn ook de reiskostenvergoedingen meegenomen. De Rekenkamercommissie vergaderde regulier in 2010 11 keer. De vergoeding voor de voorzitter bedroeg € 242,20 en voor de leden en plaatsvervangend lid € 181,65 per vergadering. Daarnaast ontvingen alle leden de vastgestelde basisvergoeding van € 250,00. De overschrijding van de vacatievergoeding is het gevolg van de deelname van het plaatsvervangend lid aan de vergaderingen in verband met de voorbereiding, begeleiding van een extern onderzoeksbureau en eigen onderzoek van de RKC.
- De Rekenkamercommissie is lid van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies. Lidmaatschapskosten € 225 per jaar.
- De onderzoekskosten in 2010 zijn binnen het beschikbaar gestelde krediet gebleven. Het onderzoek naar de kosten van onderwijshuisvesting is samen met de gemeente Zuidhorn aanbesteed. Voor het bijwonen van de voortgangsbijeenkomsten met het onderzoeksbureau is aan 2 leden van de commissie 2 maal een vergadervergoeding ad € 181,65 (2 personen elk 2 dagdelen) uitbetaald.
- Voor het zelf uitvoeren van het onderzoek naar de Planning & Controlcyclus is een vergoeding betaald aan het Notuleerbureau voor de interviews en voor de voorbereiding, het houden van interviews, het verwerken daarvan en het opstellen van de eindrapportage is aan 2 leden in totaal 14 maal de vergadervergoeding ad € 181,65 betaald (2 personen elk 7 dagdelen).